

міжнародних вимог; запровадження єдиних форм звітності для операторів зв'язку; прийняття законопроекту спрямованого на скасування збору до Пенсійного фонду у розмірі 7,5 % з користувачів послуг рухомого (мобільного) зв'язку; ефективне регулювання взаємоз'єднання операторів зв'язку; зниження "приховування коштів" при ввезенні радіоелектронних засобів (зокрема мобільних телефонів); прискорення розвитку телекомунікаційних мереж з використанням новітніх технологічних досягнень (радіотехнологій, волоконно-оптичних, пакетних технологій тощо) і шляхом збільшення конкурентоспроможності виробників вітчизняного обладнання; підвищення ефективності управління державними підприємствами сфери зв'язку; створення системи ефективної взаємодії між органами виконавчої влади відповідальним за формування державної політики у сфері зв'язку.

Список літератури:

1. Поляков М. Й. Система фінансування інфраструктурних галузей економіки / М. Й. Поляков // Економічний простір: Збірник наукових праць. – № 52/2. – Дніпропетровськ: ПДАБА, 2011. – С. 187 – 194.
2. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
3. Поляков М. Й. Джерела фінансування розвитку галузі зв'язку та потенціал їх нарощування / М. Й. Поляков // Науковий вісник Національного університету Державної податкової служби України (Економіка, право). — 2011). — № 3 (54). — С. 65 — 75.
4. Shane M. Greenstein & Pablo T. Spiller, 1996. "Estimating the Welfare Effects of Digital Infrastructure," NBER Working Papers 5770, National Bureau of Economic Research, Inc. – <http://ideas.repec.org/e/pgr134.html>.
5. Поляков М. Й. Фінансування інвестиційної діяльності галузі зв'язку України / М. Й. Поляков // Бізнес Інформ. – 2014. – №5. – С. 166–171.

Наталія РІЗНИК, Наталія КОРЕЦЬКА

Луцький національний технічний університет, м. Луцьк

ДОХІДНІСТЬ БАНКІВСЬКИХ СИСТЕМ КРАЇН ПІВДЕННО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ

Стабільний економічний розвиток країни вимагає стійкого та динамічного розвитку її банківської системи, оскільки саме вона є найважливішою сферою національної економіки, віддзеркалює її соціально-економічний уклад, механізми товарно-грошових відносин, соціально-політичний розвиток, забезпечує регулювання грошового обігу, рух, перерозподіл і ефективне використання фінансових ресурсів тощо.

Розвиток банківських систем зарубіжних країн досліджували як вітчизняні та зарубіжні вчені (Лютій І. О., Школьник І. О., Корнеєв В. В., Глущенко С. В., Беляєва О. Е., Кас'ян С. В., Й.Абарбанелл, Й.Бонін, А.Торне, С.Вилборг, С.Дянков, Р.Левін, Т.Бек й інші), так і практики-фінансисти Світового банку, ЄБРР та інших міжнародних фінансово-кредитних організацій. Однак, оскільки під впливом різних чинників в банківському секторі країн відбуваються постійні зміни, то це вимагає періодичного здійснення оцінки ефективності її розвитку.

Південно-Східну Європу (ПСЄ) формують 6 країн, які відрізняються між собою поглядами на ту чи іншу ситуацію: Греція, Болгарія, Румунія, Сербія, Боснія та Герцеговина, Албанія.

Протягом останніх 20–ти років банківські системи країн ПСЄ зазнавали радикальних трансформаційних змін. Спочатку (на початку 90–х рр. ХХ ст.) реформування економіки цих країн в цілому та банківських систем зокрема, базувалося на реалізації концепції «шокової терапії»: проведення первинної приватизації, швидке забезпечення фінансової стабілізації і лібералізації цін, розширення прав суб'єктів господарювання і т. д. І хоча надії не виправдалися, проте, уряди всіх країн ПСЄ продовжували впроваджувати широкомасштабні програми реструктуризації і рекапіталізації власних банківських галузей, специфіка і строки реалізації яких були різними, проте їх результат був однаковим у всіх країнах цього регіону [1, с. 93]. І завдяки таким перетворенням країни ПСЄ значно просунулися у напрямі формування та ефективності функціонування банківських систем. Так, кожна з країн цього регіону мала на початок 90–х рр. ХХ ст. однорівневу банківську систему, в той час як нині – це країни зі стійкими,

конкурентоспроможними банківськими секторами, які надають широкий спектр послуг і регулюється законодавчими актами європейського стандарту.

Нині, банківський сектор ПСЄ хоч і поступається рівню інших західних країн, однак швидко розвивається.

Так, зростання обсягів кредитування та активів у банківському секторі ЦСЄ не припинялося з часів розпаду глобальної фінансової кризи 2008 р. І хоч темпи зростання знизилися порівняно з докризовими, що зумовлено більш поміркованою позицією країн, погіршенням якості активів та обмеженими інвестиційними можливостями, проте сукупні активи банків в країнах цього регіону зростають з року в рік. Найбільшим зростанням обсягів кредитів в регіоні характеризувалися усі його країни, крім Греції. Щодо зростання депозитів в країнах ПСЄ, то, починаючи з 2009 р., воно випереджало зростання кредитування [3, 464].

Також банківські сектори країн ПСЄ підвищили свою життєздатність шляхом зниження співвідношення кредитів до депозитів. Воно лишалося на рівні, значно нижчому за рівень останнього передкризового періоду. Загалом суттєва зміна даного показника у країнах ПСЄ в останні роки (зниження на 15–20%) свідчить про високу гнучкість балансу в регіоні.

В цілому протягом аналізованого періоду банківські системи країн ПСЄ демонстрували достатню рентабельність, яка нині перевищує рівень прибутковості банківських систем країн Західної Європи (табл. 1).

Таблиця 1

Рентабельність банківських систем країн Центрально-Східної Європи за 2012 рр. *

Показники	Греція	Румунія	Болгарія	Сербія	Боснія та Герцеговина	Албанія
Рентабельність капіталу (RoE (%))	4,8	(5,4)	5,34	2,9	6,4	3,8
Рентабельність активів (RoA (%))	0,9	(0,6)	0,71	0,6	0,8	0,3
Проблемні кредити (% від загальних)	13,8	18,2	16,6	19,9	12,7	22,5

* сформовано за даними джерела: [2]

Як показують дані табл. 1, банківські сектори країн ЦСЄ, залишаючись ще під впливом невизначеної ситуації в глобальній економіці та коливань у ЄВС, демонструвати достатній рівень прибутковості, а рівень проблемних кредитів добре диверсифікованих банків у 2012 р. не був критично високим і сприяв збереженню дохідності банківського сектору країн регіону.

В цілому упродовж останніх років дохідність банківських секторів країн ПСЄ в середньому у світі знизилася наполовину та, не дивлячись на те, що межі прибутковості постійно знижуються, продовжує перевищувати (майже вдвічі) відповідні показники країн Західної Європи. І визначними факторами результатів діяльності банків у регіоні залишаються ефективність затрат і ризик-менеджмент.

Список літератури:

1. Міщенко В. І. Проблеми реформування банківської системи України в контексті європейської інтеграції : Інформаційно-аналітичні матеріали / В. І. Міщенко, А. В. Шаповалов, В. В. Крилова, В. В. Ващенко, Н. В. Гришук та ін. – Випуск 8. – К. : Національний банк України; Центр наукових досліджень, 2007. – 266 с.
2. CEE Banking Sector Report // Raiffeisen Bank International AG. – May, 2013.
3. Механізми забезпечення розвитку України: гуманітарний та економічний аспекти : колективна монографія // За ред. д.е.н. Н.С. Різник, к.е.н. А.Т. Московчук. – Луцьк : СПД Гадак Жанна Володимирівна, 2013. – 724 с.

Віталій РУДАН

Тернопільський національний економічний університет

БАНКІВСЬКА СИСТЕМА УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ

Аналізуючи стан національної економіки в умовах соціальної та політичної напруженості, можна виокремити чотири ключових та взаємопов'язаних проблеми у функціонування банківської системи України, а зокрема: